

Regionrådet
Interkommunalt politisk råd

Vår ref.: Tone Liljeroth
Saksnr.: 21-34392
Sted: Oslo
Dato: 04.11.2021

Kommunal kompensasjonsordning til næringslivet

Virke representerer nær 25 000 virksomheter innenfor handels- og tjenestenæringen. En stor del av våre medlemmer skaper verdier ved å tilby tjenester og opplevelser der mennesker samles, og har følgelig vært hardt rammet av Covid-19 pandemien det siste halvannet året. Både direkte som følge av nasjonale og lokale krisetiltak, men også indirekte gjennom redusert tilgang på kunder fra inn- og utland. Selv om samfunnet nå stort sett er åpnet opp og virksomheter har kunnet gjenåpne, er fortsatt særlig virksomheter innenfor reiselivsnæringen og kultursektoren påvirket ved at aktivitetsnivået tar seg gradvis opp fra svært lave nivåer. Den kommunale kompensasjonsordningen er dermed fortsatt viktig.

Virke har over tid arbeidet med å få en best mulig innretning av ordningen, slik at den treffer virksomhetene den var ment å treffe, og for å unngå store lokale forskjeller i hvorledes ordningen praktiseres. Kommunene har stort rom for skjønnsutøvelse i fastsetting av vilkår, beløpsgrenser og prioriteringsrekkefølge. Det har i flere tilfeller gitt urimelig store forskjeller i utbetalinger til næringslivet innenfor samme region.

Ett eksempel er et reisebyrå lokalisert i kommunene Lier, Drammen og Asker. De møtte tre forskjellige maksimalgrenser avhengig av hvilken kommune de søkte støtte i. Lier hadde maksimalt støttebeløp på 250.000 kr per selskap, Drammen hadde 1,8 millioner kroner og Asker hadde 2,5 millioner kroner. Slike variasjoner i innretningen av ordningen er uheldig, og klart konkurransevridende.

Vi så også fra tidligere tildelingsrunde at hvilken kommune en tilhører, har hatt betydning for hvorvidt og hvor godt ordningen treffer ellers like virksomheter. Eksempler på slike utslag:

- Kommuner hadde som kriterium at man ikke kunne ha mottatt midler av noe omfang tidligere. For eksempel hadde Oslo kommunes ordning et kriterium om at bedrifter som har mottatt mer enn 50.000 kroner i den nasjonale kompensasjonsordningen, ikke kan søke. Etter at Virke tok dette opp med Oslo kommune, ble dette økt til 200.000 kroner. Grensen medførte at virksomheter som sårt kunne trengt midlene, aldri søkte.
- Kommuner har operert med øvre utbetalingsgrenser for ordningen som er lavere enn grensene i den notifiserte ordningen. Eksempelvis har Dovre kommune satt 100.000 kroner som øvre grense.

- Prioriteringsrekkefølge for søknader varierer mellom kommuner og søknadsbehandlingen fremstår lite transparent. Det fører til økt usikkerhet for søker, både med hensyn til hvorvidt de vil motta støtte og hvor mye støtte de eventuelt vil få utbetalt. For at tilskuddene skal være mulige å budsjettere med, må de være forutsigbare.

Virke ber om at det regionale rådet kan bidra til å koordinere innretningen av kommunal kompensasjonsordning på tvers av kommunegrensene innenfor en og samme region, for å motvirke store forskjeller. I fordelingen av midlene har departementet tatt utgangspunkt i reiselivsregioner, noe som gjør det mulig å se på innretningen i kontekst av nabokommuner, hvor næringslivet kan ha sammenfallende utfordringer.

Virkes medlemsundersøkelser viser at de kommunale støtteordningene er vesentlig mindre søkt enn den nasjonale kompensasjonsordningen, også blant virksomheter som ordningen var tiltenkt å avhjelpe. Virke registrerer samtidig at enkeltkommuner har varslet at deler av rammebeløpet står ubenyttet, og dermed skal tilbakeføres. Dette indikerer at den fragmenterte forvaltningen av ordningen har gjort ordningen mindre egnet til avhjelpe virksomhetene den var tiltenkt å hjelpe.

Ta gjerne kontakt dersom det er ønskelig med mer informasjon eller et møte med Virke.

Med vennlig hilsen

Stian Sigurdson

Direktør for samfunnspåvirkning